

Bijlage

Uitwerking Raadsopdracht biodiversiteit

De gemeenteraad heeft besloten:

1. College opdracht te geven om beleid te ontwikkelen over het onderwerp biodiversiteit en uiterlijk voor de begrotingsbespreking 2020 hier een voorstel voor te doen inclusief financiële dekking.

Binnen de kaders van deze opdracht zijn we aan de slag gegaan met het verder ontwikkelen van beleid op het gebied van biodiversiteit. Verder ontwikkelen, want er gebeurde al een en ander. Zoals bijvoorbeeld het Bermbeheerplan, dat in december 2019 door de raad is vastgesteld. Hierin wordt aangegeven hoe we in Coevorden het natuur technisch bermbeheer vorm willen geven. Niet dat het natuur technisch bermbeheer iets geheel nieuws is. In 2017 heeft u als raad besloten om te starten met 8 pilots waarbij inwoners met ondersteuning van de gemeente het natuur technisch beheer van een aantal bermen uitvoeren. Hierbij gaan burger participatie en ecologisch beheer hand in hand. Het beheer van alle bermen en natuurterreinen in de gemeente Coevorden leent zich daar echter niet voor. De omvang is simpelweg veel te groot. In totaal beheert de gemeente 390 ha aan bermen en 25 ha aan natuurterreinen. Met het vastgestelde Bermbeheerplan gaan we als gemeente alle bermen in de gemeente natuur technisch onderhouden en is deze stap, die we als gemeente zetten naar het verder verbeteren van de biodiversiteit, dus reeds een feit.

Verder moet gezegd worden dat het beleid op het gebied van duurzaamheid en dus ook van biodiversiteit, al verankerd is in diverse beleidsstukken en kaders. Biodiversiteit wordt bijvoorbeeld in de Duurzaamheidsvisie (vastgesteld door de raad in december 2019) genoemd. Daarin zijn de 10, interactief tot stand gekomen onderwerpen die in het inventarisatiedocument "Energiek naar duurzaam" (uit begin 2018) zijn genoemd, ingedikt tot 4 pijlers. In de pijler "Groene leefomgeving" staat letterlijk; "Biodiversiteit is een belangrijk onderdeel; we beschermen en (waar mogelijk) verbeteren de kwaliteit van de natuur in onze regio".

Ook wordt het genoemd als speerpunt in de Strategische agenda. De Strategische agenda bestaat uit thema's die een grote maatschappelijk impact hebben en die dicht bij de inwoners staan. De opname van duurzaamheid als thema laat zien dat de gemeente Coevorden prioriteit geeft aan dit onderwerp.

Al met al genoeg grond om beleid op het gebied van biodiversiteit verder uit te werken. In deze uitwerking hebben we de raadsopdrachten en de bestaande beleidskaders op het netvlies zonder praktische zaken als de financiën en draagvlak uit het oog te verliezen.

De raads werkgroep heeft de opbrengsten van de gesprekken die zij voerden met inwoners, ondernemers en organisaties bekeken en hier een rode draad in gezien. Deze rode draad is samengevat in een drietal aandachtsgebieden. En per aandachtsgebied zijn één of meerdere uitvoeringsrichtingen geformuleerd als kader bij de uitvoering van de raadsopdracht.

Het gaat om de volgende, in het raadsvoorstel, vastgelegde aandachtsgebieden:

1. Informatie en educatie
2. Begrip en onbegrip
3. Goed voorbeeld doet goed volgen

1. Informatie en educatie

Velen pleiten voor natuureducatie binnen het basis- en middelbaar onderwijs waarbij concrete voorstellen worden gedaan voor voorlichting, natuurexcursies, projecten en moestuinen. Maar ook in het dagelijks leven buiten de school moet –volgens de deelnemers- aandacht zijn voor informatie en educatie. Veel particulieren geven aan dat ze hun omgeving –veelal de eigen tuin- wel biodiverser willen inrichten. Ze weten echter niet waarmee ze kunnen of moeten beginnen. Via specialistische en algemene mediakanalen kan de gemeente –zo geeft men aan- aandacht geven aan tuininrichting, soortenrijkdom en de effecten van bepaalde soorten op de biodiversiteit. De gemeente kan ook een rol spelen bij het delen van informatie over projecten die elders succesvol zijn. Tevens is er behoefte aan informatie over subsidie- en stimuleringsregelingen.

De raadsopdracht:

a. concrete voorstellen te doen om in samenwerking met het primair en voortgezet onderwijs leerlingen bewuster te maken van alles wat groeit en bloeit, door aan te sluiten bij initiatieven van bestaande organisaties, zoals IVN

Al vele jaren hebben wij een contract met IVN om in het lager onderwijs natuureducatie aan te bieden. Inhoudelijk is er aandacht voor natuur, duurzaamheid en landschap. Er is specifieke aandacht voor gemeentelijke beleidsdoelstellingen op het gebied van (o.a.) energietransitie, circulaire economie, [zwerf]afval, en biodiversiteit. Ten aanzien van het voortgezet onderwijs hebben wij op dit moment nog geen aanbod.

IVN is op dit moment de enige instantie waar wij mee in contact zijn. De jaarlijkse kosten bedragen circa € 14.000.

Voorgestelde aanvullende activiteiten:

Het huidige contract met IVN voortzetten en uitbreiden met aanvullende pakketten om onder andere ook voortgezet onderwijs mee te nemen. En de onderdelen biodiversiteit en landschap hierin aan te scherpen.

Jaarlijkse kosten zijn afhankelijk van de gekozen pakketten en frequentie.

De verwachte kosten zullen bij uitbreiding van de pakketten worden verhoogd met € 16.000. De uitzet van financiële middelen zullen wij betrekken bij de samenstelling van de programmabegroting 2021.

De raadsopdracht:

b. inventariseer de beperkingen die initiatieven rondom biodiversiteit belemmeren en kom indien mogelijk met voorstellen om deze op te heffen

Er lopen in onze gemeente een aantal pilots waarbij enthousiaste initiatiefnemers bezig zijn met ecologisch bermbeheer. Onderdeel van deze pilots is dat belemmeringen en problemen, waar we (zowel de initiatiefnemers als wij) tegen aanlopen bij dit ecologisch bermbeheer, in beeld gebracht worden. In de pilots is het actief monitoren samen met de initiatiefnemers dus al voorzien. De kosten van de pilots bedragen jaarlijks circa € 20.000.

Voorgestelde aanvullende activiteiten:

Het natuur technisch bermbeheer intensiveren geheel in lijn met het in december 2019 vastgestelde bermbeheerplan. Daarnaast de pilots samen met de initiatiefnemers actief blijven monitoren en met deze inbreng, daar waar nodig, het beleid bijstellen. Door dit samen met de initiatiefnemers te doen geeft dit ons ook de mogelijkheid om breed gedragen voorstellen te doen om deze belemmeringen en problemen op te lossen.

De kosten van de pilots zijn jaarlijks circa € 20.000.

De raadsopdracht:

c. creëer samen met inwoners en maatschappelijke partners een kennisplatform, zowel fysiek als digitaal, om informatie en voorbeelden over biodiversiteit te delen

Er zijn inmiddels diverse initiatieven en platformen waar wij aan deelnemen. Hierin delen wij kennis en informatie over biodiversiteit. Hierbij valt te denken aan de Groene alliantie en “bloemrijke bermen”. Ook nemen wij reeds deel aan het provinciaal bermberaad (een provinciaal platform). Daarnaast zijn er ook nog partijen die op eigen initiatief werken aan het creëren van bewustwording en het bieden van concrete handvatten voor het vergroten van biodiversiteit in eigen tuin of op eigen akker(rand), zoals de Agrarische Natuurvereniging Drenthe en de Natuur en Milieu Federatie.

Voorgestelde aanvullende activiteiten:

Biodiversiteit stopt niet bij de gemeentegrens en gezamenlijk optrekken zoals in de huidige platformen wordt gedaan is wenselijk. Dus we blijven aangesloten bij initiatieven en blijven kennis delen in de diverse platformen en faciliteren deze om kennisdeling te bevorderen. En bij de uitleg over Biodiversiteit verwijzen we ook door naar partijen als de Agrarische Natuurvereniging Drenthe en de Natuur en Milieu Federatie.

2. Begrip en onbegrip

Veel onbegrip komt voort uit onbekendheid. Veelgenoemd in dit kader is dat informatieborden bij akkers, bloemenranden en ecologische bermen bijdragen aan meer begrip bij en tussen toeristen, inwoners en boeren. Zo kan de boer aangeven wat er op zijn akker groeit, hoe hij zijn gewas beschermt en het landschap beheert. Maar ook de gemeente kan met informatieborden bij nieuwe of oude borders, lanen of bermen aangeven wat ze van plan is en wat er (waarom) gebeurt. De toepassing van deze borden moet in mate van geringe omvang plaats vinden, zodat er geen overkill aan borden ontstaat. De persoonlijke benadering door de gemeente met de vraag; "wat heb je nodig om biodiverser bezig te zijn" helpt ook.

De raadsopdracht:

d. zorg voor communicatie bij groenwerkzaamheden en geef ook andere grondbezitters de gelegenheid om dit te doen

Groter onderhoud, zoals snoeiwerk, wordt op dit moment incidenteel gepubliceerd. Dit moeten we blijven handhaven en intensiveren.

Voorgestelde aanvullende activiteiten:

Mooie initiatieven, voortgang van pilots en andere successen inzake groenonderhoud en biodiversiteit, zowel van ons zelf als van derden, zullen we gaan delen op website, social media en mogelijk overige kanalen (zoals informatieborden). In overleg met betrokkenen wordt bepaald op welke wijze we de informatie voorziening over groenwerkzaamheden gaan vormgeven. Bij het opstarten van het stimuleringsfonds gaan we aangeven dat biodiversiteitsprojecten ook gesubsidieerd kunnen worden. Hierin nemen wij een sturende rol. Indien nodig passen we de voorwaarden van het stimuleringsfonds aan, zodat initiatieven inzake biodiversiteit binnen de kaders passen.

3. Goed voorbeeld doet goed volgen

Inwoners, ondernemers en organisaties verwachten leiderschap van de gemeente. Enerzijds moet de gemeente het goede voorbeeld geven en kaders stellen. Anderzijds is er ook behoefte aan (particulier) handelingsperspectief waarbij men ook ondersteuning verwacht. Veel genoemd is het inzaaien van bermen en perken met bloemrijke mengsels, natuurlijk groenbeheer en onkruid/ongedierte bestrijding, herinrichting na infrastructuurle werken en het planten van nutsbomen in straten en lanen. Maar ook met het versoepelen van regelgeving en het financieel of materieel ondersteunen van initiatieven op het gebied van natuur en biodiversiteit kan de gemeente het goede voorbeeld geven.

De raadsopdracht:

e. ga in overleg met grootterreinbeheerders over afstemming van beheer van terreinen in relatie tot biodiversiteit

Daar waar de percelen elkaar raken vindt al afstemming plaats op operationeel niveau. Dit betreft SBB, Waterschap, Natuurmonumenten, Drents landschap. Daarbij voert een ieder wel zijn/haar eigen vastgestelde beleid.

Voorgestelde aanvullende activiteiten:

Afstemming op operationeel niveau blijft belangrijk maar daarnaast zullen we ook op beleidsmatig niveau afstemming zoeken. Hierbij zullen eventuele initiatieven van particuliere grootgrondbezitters inzake biodiversiteit worden betrokken en kunnen we hierover niet alleen de kennis delen maar ook, daar waar mogelijk, gezamenlijk uitvoering aan geven.

De raadsopdracht:

f. bevorder biodiversiteit bij de actualisatie van al het bestaand beleid

Bij het opstellen van het nieuwe bermbeheerplan is rekening gehouden met biodiversiteit.

De ontwikkelingen die verband houden met de “stresstest” van het Deltaplan DPRA in het kader van klimaatadaptatie wordt uitgewerkt en ook hierbij wordt gekeken naar mogelijkheden in kader van biodiversiteit. Het zelfde geldt voor ontwikkelingen die ontstaan door de Woonvisie (minder woningen). Voorbeeld hiervan is de wijk Poppenhare (Jeroen Boschstraat).

Verder zijn in de Duurzaamheidsvisie deze items benoemd onder de pijler groene leefomgeving. Hierin is aangegeven dat de gemeente in het kader van de Omgevingswet aan de slag gaat met een Omgevingsvisie. Hierin komen concrete ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving te staan. Via de Omgevingsvisie stimuleren en sturen we op ontwikkelingen voor biodiversiteit en klimaatadaptatie. Zowel voor inwoners en bedrijven als voor onze eigen gemeentelijke projecten en beleid.

Ook gaan wij biodiversiteit nastreven door variatie in aanplanting van verschillende soorten bomen en plantsoeninrichting aan te brengen.

Door dit alles is biodiversiteit de afgelopen maanden al stevig in huidig en toekomstig beleid verankerd en is dat in de nabije toekomst ook voorzien, zodat aanvullende activiteiten op dit vlak op dit moment niet nodig zijn.

Actieve analyse bij het wijzigen van beleid is belangrijk.

De raadsopdracht:

g. doe voorstellen hoe projecten zoals bloemrijke akkers en vergelijkbare projecten, gecontinueerd kunnen worden

Diverse verenigingen worden gesubsidieerd. Ook worden initiatieven vanuit het stimuleringsfonds gefaciliteerd. Voorbeelden hiervan zijn:

- Voor Agrarische natuurver. Drenthe een subsidie voor “Bloemrijke akkers” € 5.000.
- Voor St. Bloeiend landschap een subsidie voor ecologisch bermbeheer. € 20.000 vanuit stimuleringsfonds.

Voorgestelde aanvullende activiteiten:

Subsidie aan verenigingen blijven handhaven of verhogen, en daarnaast zullen wij ook aanhaken bij provinciale activiteiten en initiatieven. In de huidige begroting zijn de voornoemde bedragen opgenomen.

Door deze aanvullende activiteiten zullen de kosten verhoogd worden met een bedrag van € 5.000. De uitzet van financiële middelen zullen wij betrekken bij de samenstelling van de programmabegroting 2021